

NOTA

van:	het secretariaat
aan:	de Werkgroep Rechtspersoonlijkheid
Betreft:	Beknopt verslag van de vergadering van 18 juli 2002

1. Onder verwijzing naar de agenda stelde de voorzitter voor de vergadering in twee delen op te splitsen: een eerste deel over de gevolgen van het toekennen van één enkele rechtspersoonlijkheid aan de Unie, en een tweede deel over de enkele rechtspersoonlijkheid en de vereenvoudiging van de verdragen.

De gevolgen van het toekennen van één enkele rechtspersoonlijkheid aan de Unie

2. De gedachtewisseling vond plaats op basis van een voorontwerpverslag dat door de voorzitter gepresenteerd werd (SN 3130/02).
3. De werkgroep vond dat het voorontwerpverslag de algemene standpunten van de leden van de groep goed weergeeft en een goede basis vormt voor het eindverslag van de groep. De voorzitter deelde mee dat de leden van de groep eventuele wijzigingen van of toevoegingen aan het voorontwerpverslag uiterlijk **5 september 2002** moeten indienen (de wijzigingsvoorstellen zouden met name betrekking kunnen hebben op de schuingedrukte tekstgedeelten). Besloten werd dat het secretariaat in de volgende vergadering op 11 september 2002 de groep de wijzigingen zal doorgeven die de leden hebben voorgesteld, en dat de voorzitter een ontwerpverslag zal voorleggen waarin naar behoren rekening is gehouden met die wijzigingsvoorstellen.

4. Alle leden van de groep waren voor een expliciete erkenning van de rechtspersoonlijkheid van de Unie en er bestond een brede consensus binnen de Unie (op één uitzondering na) voor één enkele rechtspersoonlijkheid van de Unie, die in de plaats komt van die van de Gemeenschap. Enkele leden verdedigden zelfs dat de rechtspersoonlijkheid van de Unie ook die van Euratom moet vervangen. De groep zal later op deze nog openstaande kwestie terugkomen.
5. Met betrekking tot de procedure voor het onderhandelen over en sluiten van internationale overeenkomsten was de groep van mening dat er één bepaling in het Verdrag opgenomen moet worden op basis van artikel 300 VEG (als gewijzigd bij het Verdrag van Nice) plus (het eventueel gewijzigde) artikel 24/38 VEU. Bovendien was men van oordeel dat in die ene bepaling een specifieke procedure moet worden opgenomen voor overeenkomsten die zowel onder de eerste als onder de tweede en/of derde pijler vallen ("gemengde pijleroverschrijdende overeenkomsten"), al naargelang de overeenkomst overwegend onder de eerste, dan wel de tweede en/of derde pijler valt. Eén lid zette vraagtekens bij de term "overwegend" in het voorontwerpverslag, vooral bij de moeilijkheden die aan de uitvoering ervan verbonden zijn. In dat verband gingen enkele leden akkoord met de suggestie in het document dat de Raad de Commissie altijd kan opdragen hem (en de lidstaten) bij de onderhandelingen over internationale overeenkomsten te vertegenwoordigen. Anderzijds wees de voorzitter erop dat in de nota in dit verband gezwegen wordt over de rol van de hoge vertegenwoordiger voor het GBVB, met name over zijn initiatiefrecht en het voeren van onderhandelingen over internationale overeenkomsten; dit punt moest nog worden uitgediept.
6. Enkele leden waren tegen het idee dat de voorzitter in zijn nota had geopperd om in artikel 24 TEU de volgende zin te schrappen: *"Geen enkele overeenkomst zal bindend zijn voor een lidstaat waarvan de vertegenwoordiger in de Raad verklaart dat deze de bepalingen van zijn grondwettelijke procedure in acht moet nemen."* Zij wezen erop dat die schrapping

inhoudt dat de nationale parlementen niet bij de onderhandelingen over en de sluiting van internationale overeenkomsten betrokken worden. Volgens andere leden is die schrapping het logische gevolg van een expliciete toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de Unie: als de Unie een internationale overeenkomst sluit, is een procedure voor de verificatie van het grondwettelijk karakter of voor ratificatie door de nationale parlementen niet meer nodig. Dat wil niet zeggen dat de nationale parlementen eventueel niet door hun regering over de onderhandelingen over de overeenkomst geïnformeerd worden. Volgens die leden moet voortaan de in artikel 300, lid 7 VEG bedoelde regeling worden toegepast, wat betekent dat de door de Gemeenschap (voortaan Unie) gesloten akkoorden verbindend zijn voor de instellingen van de Gemeenschap en voor de lidstaten.

7. In dit verband rees de vraag wat momenteel in de praktijk de regeling inzake Gemeenschapsrecht is, en of de Gemeenschap internationale overeenkomsten gesloten heeft die niet voor alle lidstaten verbindend zijn. Het secretariaat werd verzocht daarover juridisch advies in te winnen.
8. De werkgroep lijkt zich te scharen achter het idee dat het Hof van Justitie de door de Unie gesloten overeenkomsten toetst, zoals gezegd in het document van de voorzitter.
9. Evenzo lijkt de werkgroep ervoor om het Europees Parlement te raadplegen, zoals in het document wordt voorgesteld. Enkele leden vonden echter dat de instemmingsprocedure van toepassing is. Eén lid was er niet zeker van dat het Parlement geraadpleegd moet worden, wanneer het overeenkomsten op intergouvernementeel gebied betreft.
10. Wat de vertegenwoordiging van de EU naar buiten betreft, worden de conclusies van het document in het algemeen gedeeld door de leden van de groep. In het bijzonder werd algemeen erkend dat de Unie een hervorming moet doorvoeren om bij de onderhandelingen over overeenkomsten en in de internationale organisaties met één stem te spreken, en om de Unie door externe bureaus te laten vertegenwoordigen. Tevens werd benadrukt dat de Unie zoveel mogelijk door één delegatie vertegenwoordigd moet worden.

Eén rechtspersoonlijkheid en vereenvoudiging van de verdragen

11. De leden van de werkgroep bogen zich vervolgens over werkdocument SN 3131/02 (WG III-WD 6) over de implicaties van de enkele rechtspersoonlijkheid van de Unie voor de vereenvoudiging van de verdragen. In zijn presentatie betoogde de voorzitter dat het onderscheid tussen de twee belangrijkste verdragen (VEU en VEG) geen reden van bestaan meer heeft, als de Unie en de Gemeenschap samengevoegd worden. Het werkdocument bevat enkele opties voor de vorm van het eindproduct van de Conventie, naargelang men besluit het VEU en het VEG al dan niet samen te voegen.
12. De werkgroep hield hierover een eerste gedachtewisseling. De leden waren ingenomen met de wijze waarop de opties gepresenteerd zijn. Een grote meerderheid was voorstander van optie 1 b) in het werkdocument, nl. de uitwerking van een nieuw verdrag in twee delen: het eerste deel bestaat uit nieuwe constitutionele bepalingen en bepalingen uit de huidige verdragen (grondverdrag); het tweede deel is een samenvoeging en consolidering van alle andere geldende bepalingen van het VEU en het VEG (alle bepalingen die niet in het grondverdrag zijn overgenomen). Verscheidene leden wijzen erop dat de huidige verdragen in ieder geval gewijzigd en aan het nieuwe grondverdrag aangepast moeten worden.
13. De voorzitter deelde tot slot mee dat de discussie in de volgende vergadering (11 september) voortgezet moet worden, en dat daarvoor wellicht een deskundige uitgenodigd moet worden om de voor- en nadelen van de in het werkdocument genoemde opties uiteen te zetten.